

Dariusz Michta, Andrzej Szczepański

Mediacja w postępowaniu wykonawczym

Palestra 58/7-8(667-668), 79-85

2013

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach
dozwolonego użytku.

MEDIACJA W POSTĘPOWANIU WYKONAWCZYM

I. ZWIĄZANIE SĄDU PENITENCJARNEGO UGODĄ ZAWARTĄ W WYNIKU MEDIACJI

Stosownie do art. 162§1 zd. 1 k.k.w.¹ sąd penitencjarny – rozstrzygając w przedmiocie warunkowego przedterminowego zwolnienia – uwzględnia ugodę zawartą w wyniku mediacji. Jest to jeden z najbardziej kontrowersyjnych przepisów postępowania wykonawczego. W literaturze przedmiotu podnosi się, że jego podstawowym celem jest zagwarantowanie pokrzywdzonemu poczucia bezpieczeństwa i spełnienie jego oczekiwań w tym zakresie². Podkreśla się również, że mediacja może stanowić przygotowanie więźnia do życia na wolności³.

W praktyce trudno jednakże wyobrazić sobie zastosowanie mediacji na etapie postępowania wykonawczego⁴. Przeciwny wprowadzeniu mediacji do k.k.w. był S. Lelental, który w opinii do prezydenckiego projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks karny wykonawczy oraz niektórych innych ustaw wskazywał, że w przypadku wprowadzenia tej zmiany należy w przepisach ustawowych określić zasady i warunki prowadzenia mediacji przez skazanego i zawieranej w jej wyniku ugody⁵. Takich zasad i warunków nie określono, lecz sam przepis o mediacji do k.k.w. został wprowadzony⁶. Co więcej, po pewnym czasie nadano mu formę kategoryczną – w przypadku przeprowadze-

¹ Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny wykonawczy (Dz.U. z 1997 r. nr 90, poz. 557 ze zm.).

² E. Bienkowska, *Mediacja w sprawach karnych*, Warszawa 2011, s. 14.

³ A. Rękas, *Mediacja w polskim prawie karnym*, Warszawa 2004, s. 15.

⁴ Niewykorzystywanie instytucji mediacji w postępowaniu wykonawczym jest zauważalne w analizie orzecznictwa dotyczącego warunkowego przedterminowego zwolnienia, które zasadniczo koncentruje się wokół: 1) obowiązku wysłuchania przedstawiciela administracji zakładu karnego przy rozpoznawaniu wniosku o warunkowe przedterminowe zwolnienie (postanowienie Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z 13 grudnia 2011 r., sygn. II AKz w 2093/11, „Orzecznictwo Sądu Apelacyjnego w Gdańsku” 2012, nr 1, poz. 4); 2) braku podstaw do przypisywania istotnego znaczenia, przy rozpoznawaniu wniosku o warunkowe przedterminowe zwolnienie, elementom charakteryzującym przestępstwo popełnione przez skazanego kilka lat przed rozpoznawaniem wniosku o przedterminowe zwolnienie (postanowienie Sądu Apelacyjnego w Krakowie z 29 października 2004 r., sygn. II AKz w 690/04, „Krakowskie Zeszyty Sądowe” 2004, nr 10, poz. 17); 3) zależności wniosku gospodarza postępowania wykonawczego o potrzebie resocjalizacji skazanego od faktycznych ustaleń dotyczących cech skazanego jako osoby zdesocjalizowanej, tj. nieprzystosowanej do życia w społeczeństwie (postanowienie Sądu Apelacyjnego w Krakowie z 29 października 2004 r., sygn. II AKz w 691/04, „Krakowskie Zeszyty Sądowe” 2004, z. 10, poz. 18); 4) oceny prognozy kryminologicznej wobec skazanego przez sąd penitencjarny oraz braku związania sądu stanowiskiem zajętym przez administrację zakładu karnego (postanowienie Sądu Apelacyjnego w Katowicach z 4 stycznia 2000 r., II AKz 852/00, „Krakowskie Zeszyty Sądowe” 2001, z. 3, poz. 71).

⁵ S. Lelental, *Uwagi do prezydenckiego projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks karny wykonawczy oraz niektórych innych ustaw* (druk 183), www.sejm.gov.pl

⁶ Ustawa z dnia 24 lipca 2003 r. o zmianie ustawy – Kodeks karny wykonawczy oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2003 r. nr 142, poz. 1380) – przepis o mediacji wszedł w życie z dniem 1 września 2003 r.

nia mediacji sąd penitencjarny uwzględnia (a nie – może uwzględnić) ugodę zawartą w wyniku mediacji. Początkowo – po zmianach w 2003 r. – art. 162 § 1 zd. 1 k.k.w. miał następującą treść: „Sąd penitencjarny powinien wysłuchać przedstawiciela administracji zakładu karnego, a także wysłuchać sądowego kuratora zawodowego, jeżeli składał wniosek o warunkowe zwolnienie oraz uwzględnić ugodę zawartą w wyniku mediacji”. Ustawą nowelizacyjną z 16 września 2011 r. treść powyższego artykułu została zmieniona w następujący sposób: „Sąd penitencjarny wysłuchuje przedstawiciela administracji zakładu karnego, a sądowego kuratora zawodowego, jeżeli składał wniosek o warunkowe zwolnienie, oraz uwzględnia ugodę zawartą w wyniku mediacji”⁷. Wprawdzie już w poprzedniej wersji przepis wyrażał powinność uwzględnienia ugody, przez co należało rozumieć konieczność (a nie tylko możliwość) jego zastosowania, jednakże takie sformułowanie pozwalało, naszym zdaniem, sądowi penitencjarnemu na pewien margines swobody w zastosowaniu przepisu. Obecnie ustawa nie przewiduje żadnych odstępstw od uwzględnienia „ugody zawartej w wyniku mediacji”, sądowi penitencjarnemu pozostawiony został jednak sposób uwzględnienia ugody i jej przełożenie na treść postanowienia w przedmiocie warunkowego przedterminowego zwolnienia. Treść art. 162 § 1 zd. 1 k.k.w. nie oznacza bowiem, że w przypadku pozytywnie zakończonej mediacji sąd penitencjarny musi wydać postanowienie o udzieleniu warunkowego przedterminowego zwolnienia. Można wyobrazić sobie sytuację, w której dochodzi do zawarcia ugody w wyniku mediacji, a inne przeszkody – np. negatywna opinia dyrektora zakładu karnego – powodują, że sąd penitencjarny wydaje postanowienie o nieudzieleniu warunkowego przedterminowego zwolnienia. Artykuł 162 § 1 zd. 1 k.k.w. nakłada bowiem na sąd penitencjarny jedynie obowiązek uwzględnienia ugody zawartej w wyniku mediacji, a nie wydania postanowienia o udzieleniu warunkowego przedterminowego zwolnienia, gdy strony zawarły ugodę w wyniku mediacji. Postanowienie w przedmiocie warunkowego przedterminowego zwolnienia jest zawsze zaskarżalne zażaleniem, zatem dyspozycja art. 162 § 1 zd. 1 k.k.w. – w wyżej wymienionym zakresie – wiąże również sąd odwoławczy.

II. ISTOTA MEDIACJI W POSTĘPOWANIU WYKONAWCZYM

W literaturze przedmiotu pojawiły się rozbieżności sprowadzające się do pytania, o jaką w art. 162 § 1 zd. 1 k.k.w. w istocie mediację chodzi. K. Postulski wskazuje, że przepis ten nakazuje uwzględnić ugodę zawartą z pokrzywdzonym w wyniku mediacji przeprowadzonej stosownie do treści art. 23a k.p.k.⁸ w postępowaniu przygotowawczym lub jurysdykcyjnym, przepisy k.k.w. nie przewidują bowiem postępowania mediacyjnego w stadium wykonania orzeczenia⁹. Podobny pogląd zajmuje K. Dąbkiewicz, który – nie uzasadniając swojego stanowiska – uważa, że powinność uwzględnienia ugody zawartej w wyniku mediacji dotyczy jej wyników, jakie zostały osiągnięte na

⁷ Ustawa z dnia 16 września 2011 r. o zmianie ustawy – Kodeks karny wykonawczy oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2011 r. nr 240, poz. 1431) – zmiana przepisu weszła w życie z dniem 1 stycznia 2011 r.

⁸ Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego (Dz.U. z 1997 r. nr 89, poz. 555 ze zm.).

⁹ K. Postulski, (w:) Z. Hołda, K. Postulski, *Kodeks karny wykonawczy. Komentarz*, Gdańsk 2006, s. 550.

etapie postępowania przygotowawczego lub jurysdykcyjnego, oraz stanu jej realizacji przez skazanego¹⁰. Również zdaniem S. Lelental konieczność uwzględnienia przez sąd penitencjarny w orzekaniu o warunkowym przedterminowym zwolnieniu ugody zawartej w wyniku mediacji nie oznacza, że chodzi o mediację pomiędzy skazanym a pokrzywdzonym, przeprowadzoną w postępowaniu wykonawczym. Autor przywołuje art. 53 § 3 k.k.¹¹ oraz art. 23a k.p.k. jako odnoszące się do postępowania przygotowawczego i sądowego, sprzeciwiając się zastosowaniu na podstawie art. 1 § 2 k.k.w. przepisów o mediacji w postępowaniu wykonawczym. S. Lelental wskazuje ponadto, że nawet bez unormowania z art. 162 § 1 zd. 1 k.k.w. sąd penitencjarny powinien uwzględnić ugodę zawartą w wyniku mediacji w ramach oceny zachowania się skazanego po popełnieniu przestępstwa, jako jedną z materialnych przesłanek ustalania prognozy skazanego (art. 77 § 1 k.k.)¹². S. Lelental w przytoczonej wyżej opinii do prezydenckiego projektu nowelizacji zauważa ponadto, że – w stanie prawnym sprzed nowelizacji z 2003 r. – nie ma w k.k.w. mowy o ugodzie zawartej w wyniku mediacji; w przypadku jej wprowadzenia postuluje określenie zasad i warunków prowadzenia mediacji przez skazanego i zawieranej w jej wyniku ugody w przepisach ustawowych¹³. Zwolennikiem poglądu, że art. 162 § 1 zd. 1 k.k.w. dotyczy mediacji w postępowaniu wykonawczym, jest E. Bieńkowska, która wskazuje, iż uгода mediacyjna zawarta na wcześniejszych etapach postępowania karnego jest wykorzystywana dla podjęcia określonych decyzji procesowych zanim nastąpi faza postępowania wykonawczego¹⁴. Podobne stanowisko zdaje się zajmować T. Szymanowski, który proponuje, by poprzez art. 1 § 2 k.k.w. do mediacji w postępowaniu wykonawczym stosować odpowiednio przepisy k.p.k.¹⁵ Wydaje się, że uгода, o której stanowi art. 162 § 1 zd. 1 k.k.w., jest instytucją autonomiczną, właściwą jedynie postępowaniu wykonawczemu. To odrębna regulacja, inna niż uгода zawarta pomiędzy oskarżonym a pokrzywdzonym w postępowaniu sądowym, odnosząca się już do relacji pomiędzy pokrzywdzonym a skazanym. Mediacja uregulowana w k.p.k. służy innym celom niż mediacja w postępowaniu penitencjarnym. Przywołany już art. 53 § 3 k.k. wyraźnie stanowi, że wymierzając karę, a zatem na etapie merytorycznego wyrokowania, a nie w postępowaniu wykonawczym, sąd bierze także pod uwagę pozytywne wyniki przeprowadzonej mediacji pomiędzy pokrzywdzonym a sprawcą albo ugodę pomiędzy nimi osiągniętą w postępowaniu przed sądem lub prokuratorem. Zakładając racjonalność ustawodawcy, nie byłoby zasadne wprowadzenie do k.k.w. regulacji powielającej konstrukcję z k.k. i k.p.k., wystarczyłyby właściwe regulacje tych dwóch kodeksów. Właśnie fakt, że ustawodawca nowelizacją umieścił nakaz uwzględniania ugody zawartej w wyniku mediacji w kodeksie regulującym postępowanie wykonawcze, wskazuje, iż mamy do czynienia z odrębną od uregulowanej w k.p.k. instytucją. Artykuł 77 § 1 k.k. zakładający badanie zachowania skazanego po popełnieniu przestępstwa i w czasie odbywania kary nie może być podnoszony jako argument przeciwko odrębności mediacji w postępowaniu wykonawczym, gdyż istniał

¹⁰ K. Dąbkiewicz, *Kodeks karny wykonawczy. Komentarz*, Warszawa 2012, s. 473.

¹¹ Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny (Dz.U. z 1997 r. nr 88, poz. 553 ze zm.).

¹² S. Lelental, *Kodeks karny wykonawczy. Komentarz*, Warszawa 2012, s. 719–720.

¹³ S. Lelental, *Utwagi*.

¹⁴ E. Bieńkowska, *Mediacja*, s. 14.

¹⁵ T. Szymanowski, *Kodeks karny wykonawczy po nowelizacjach z 2003 r.*, „Państwo i Prawo” 2004, z. 3, s. 40.

już przed nowelizacją z 2003 roku, wprowadzającą mediację do k.k.w. Podobnie istniały już przepisy art. 72 § 1 pkt 1, 2 k.k., które poprzez art. 159 k.k.w. sąd penitencjarny mógł zastosować wobec warunkowo zwolnionego.

III. WPŁYW REGULACJI KODEKSU POSTĘPOWANIA KARNEGO NA MEDIACJĘ W POSTĘPOWANIU WYKONAWCZYM

Należy jednak przyznać, że regulacja mediacji w k.k.w. jest szczątkowa i w zasadzie sprowadza się do jej zasygnalizowania oraz nakazania sądowi penitencjarnemu uwzględnienia ugody zawartej w jej wyniku. Powoduje to konieczność rozważenia możliwości zastosowania regulacji z k.p.k. do mediacji w postępowaniu wykonawczym. Jak wyżej zostało zasygnalizowane, zwolennikiem poglądu o dopuszczalności odpowiedniego stosowania przepisów k.p.k. dotyczących mediacji jest T. Szymanowski¹⁶. Podobne stanowisko zajmuje E. Bieńkowska¹⁷. Przeciwny pogląd prezentuje S. Lelental¹⁸. Artykuł 1 § 2 k.k.w. stanowi, że w postępowaniu wykonawczym w kwestiach nieuregulowanych w tym kodeksie stosuje się odpowiednio przepisy k.p.k. Odpowiednie stosowanie przepisów k.p.k. oznaczać może trojakiemu rodzaju odniesienie: stosowanie wprost danego przepisu, bez żadnych modyfikacji, stosowanie przepisu z modyfikacją merytoryczną, niestosowanie danego przepisu z uwagi na jego bezprzedmiotowość lub sprzeczność z przepisami, do których miałyby być stosowane odpowiednio¹⁹. W k.p.k. mediacji poświęcony został art. 23a. Na podstawie § 5 tego artykułu wydane zostało rozporządzenie w sprawie postępowania mediacyjnego w sprawach karnych²⁰. Odpowiednie stosowanie, o którym stanowi art. 1 § 2 k.k.w., oznacza odpowiednie stosowanie także przepisów rozporządzeń wydanych na podstawie k.p.k. W tej sytuacji zastosowanie do mediacji w postępowaniu wykonawczym znajdują następujące, odpowiednio zmienione, regulacje art. 23a k.p.k.: skierowanie sprawy do instytucji lub osoby godnej zaufania z inicjatywy lub za zgodą pokrzywdzonego i skazanego, czas trwania postępowania mediacyjnego (nie dłużej niż miesiąc), wyłączenia podmiotowe (art. 23a § 3 k.p.k.), sporządzenie sprawozdania z przebiegu i wyników postępowania mediacyjnego. Również przepisy rozporządzenia wydają się w znacznej części możliwe do odpowiedniego zastosowania do mediacji w postępowaniu wykonawczym. W szczególności przepisy dotyczące: warunków, jakim powinny odpowiadać instytucje i osoby uprawnione do przeprowadzenia postępowania mediacyjnego, sposobu ich powoływania i odwoływania oraz zakresu i warunków udostępniania im akt sprawy. Największe trudności praktyczne wywoływać może natomiast sposób i tryb postępowania mediacyjnego. Pewne rozwiązanie przynosi § 12 rozporządzenia, który stanowi, że jeżeli nie jest możliwe bezpośrednie spotkanie podejrzanego lub oskarżonego (czyli w warunkach postępowania wykonawczego skazanego) z pokrzywdzonym, mediator

¹⁶ T. Szymanowski, *Kodeks*, s. 40.

¹⁷ E. Bieńkowska, *Mediacja*, s. 15.

¹⁸ S. Lelental, *Kodeks*, s. 719.

¹⁹ J. Nowacki, *Odpowiednie stosowanie przepisów prawa*, „Państwo i Prawo” 1964, z. 3, s. 373–375.

²⁰ Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 13 czerwca 2003 r. w sprawie postępowania mediacyjnego w sprawach karnych (Dz.U. z 2003 r. nr 108, poz. 1020).

może prowadzić postępowanie mediacyjne w sposób pośredni, przekazując każdemu z nich informacje, propozycje i zajmowane przez drugą stronę stanowisko co do zawarcia ugody²¹. *De lege ferenda* należy jednak postulować obszerniejsze uregulowanie instytucji mediacji w k.k.w.²², najlepiej w osobnej jednostce redakcyjnej, na wzór art. 23a k.p.k. Z uwagi na specyfikę postępowania wykonawczego taki przepis powinien dawać większe kompetencje sądowi penitencjarnemu, zakładać dłuższy niż miesiąc czas trwania postępowania mediacyjnego oraz wymieniać wśród osób, które nie mogą prowadzić postępowania mediacyjnego, osoby zatrudnione w zakładach karnych. Powinien zawierać również delegację ustawową do wydania odrębnego rozporządzenia przez Ministra Sprawiedliwości w sprawie postępowania mediacyjnego w postępowaniu wykonawczym. Nadto mediacja powinna być dla stron wolna od kosztów.

IV. GRANICE MEDIACJI W POSTĘPOWANIU WYKONAWCZYM

Stosownie do art. 162 § 1 zd. 1 k.k.w. sąd penitencjarny, rozstrzygając w przedmiocie warunkowego przedterminowego zwolnienia, uwzględnia ugodę zawartą w wyniku mediacji. Obligatoryjny charakter uwzględnienia przez sąd penitencjarny ugody zawartej w wyniku mediacji w rozstrzygnięciu w przedmiocie warunkowego przedterminowego zwolnienia (co – jak wyżej wskazano – nie musi jednak automatycznie przekładać się na wydanie pozytywnego postanowienia sądu penitencjarnego) skłania do zastanowienia się nad relacją pomiędzy karą orzeczoną w wyroku kończącym postępowanie sądowe a ugodą zawartą w mediacji w postępowaniu wykonawczym. Istnieje niebezpieczeństwo, że mediacja w postępowaniu wykonawczym może skutkować zbyt daleko idącymi uprawnieniami dla pokrzywdzonego, szczególnie w zakresie roszczeń materialnych dotyczących naprawienia szkody wyrządzonej przestępstwem. Powstaje bowiem pytanie, jak daleko może sięgać ugoda zawarta w wyniku mediacji w postępowaniu wykonawczym. Problem ten jest ważny niezależnie od tego, czy sąd orzekł, czy też nie w wyroku o obowiązku naprawienia wyrządzonej przestępstwem szkody lub zadośćuczynienia za doznaną krzywdę. Zgodnie z art. 46 k.k. w razie skazania sąd może orzec, a na wniosek pokrzywdzonego lub innej osoby uprawnionej orzeka, obowiązek naprawienia wyrządzonej przestępstwem szkody w całości albo w części lub zadośćuczynienia za doznaną krzywdę. Pokrzywdzeni coraz częściej korzystają z tej formy realizacji roszczeń wobec sprawcy. W przypadku gdy wyrok zawiera orzeczenie o obowiązku naprawienia szkody bądź zadośćuczynieniu za krzywdę, po zaopatrzeniu wyroku w klauzulę wykonalności stanie się on tytułem wykonawczym i może zostać skierowany do egzekucji komorniczej²³. Jednakże ustawodawca, poprzez art. 162 § 1 zd. 1 k.k.w., dał pokrzywdzonemu możliwość osiągnięcia porozumienia ze skazanym

²¹ Przepis § 12 rozporządzenia w chwili obecnej może przecież znaleźć zastosowanie m.in. do sytuacji, w której jedna osoba jest pozbawiona wolności, a toczy się postępowanie karne i zaistniały przesłanki skierowania sprawy do instytucji lub osoby godnej zaufania w celu przeprowadzenia mediacji między pokrzywdzonym i oskarżonym.

²² Fragmentaryczność regulacji mediacji w k.k.w. krytykuje T. Szymanowski, *Zmiany prawa karnego wykonawczego (o potrzebie i zbędności nowelizacji przepisów)*, „Państwo i Prawo” 2012, z. 2, s. 58.

²³ Skutkuje to tym, że zbędne jest wyznaczanie terminu wywiązania się z wykonania obowiązku z art. 46

w trakcie odbywania przez niego orzeczonej kary pozbawienia wolności. Powstaje pytanie, czy ugoda, o której mówi art. 162 § 1 zd. 1 k.k.w., może jednak obejmować odszkodowanie bądź zadośćuczynienie na kwotę wyższą niż zasądzona wyrokiem karnym. Może tego żądać pokrzywdzony w postępowaniu mediacyjnym. Artykuł 415 § 6 k.p.k. stanowi, że jeżeli zasądzone odszkodowanie, obowiązek naprawienia szkody lub zadośćuczynienia za doznaną krzywdę nie pokrywają całej szkody lub nie stanowią pełnego zadośćuczynienia za doznaną krzywdę, pokrzywdzony może dochodzić dodatkowych roszczeń w postępowaniu cywilnym. Przyjmując, że na podstawie art. 1 § 2 k.k.w. do mediacji w postępowaniu wykonawczym odpowiednie zastosowanie znajdzie art. 23a k.p.k., strony mają dużą swobodę ustalania przedmiotu ugody. Ugoda ta podlega jednak kontroli sądu penitencjarnego. Wydaje się, że w postępowaniu wykonawczym dopuszczalna jest tylko taka ugoda, która – wychodząc poza kwotę odszkodowania bądź zadośćuczynienia określoną w wyroku – dotyczy kwoty, której pokrzywdzony mógłby dochodzić w postępowaniu cywilnym na podstawie art. 415 § 6 k.p.k. Z kolei w przypadku, gdy w wyroku sąd nie orzekł o obowiązku naprawienia wyrządzonej przestępstwem szkody lub zadośćuczynieniu za doznaną krzywdę, strony mogą – w ramach ugody zawartej w mediacji w postępowaniu wykonawczym – określić kwotę odszkodowania lub zadośćuczynienia, przy czym ugoda ta również podlega kontroli sądu penitencjarnego. W szczególności należy mieć na uwadze, by zgoda skazanego, który dąży do opuszczenia zakładu karnego, na roszczenia majątkowe pokrzywdzonego nie była wymuszona.

V. ZNACZENIE AKTYWNOŚCI POKRZYWDZONEGO W POSTĘPOWANIU MEDIACYJNYM

Osiągnięcie rezultatu postępowania mediacyjnego, w tym ewentualnego porozumienia zawartego pomiędzy skazanym a pokrzywdzonym w zakresie naprawienia szkody wyrządzonej czynem zabronionym, uzależnione jest od aktywnego uczestnictwa pokrzywdzonego w tym postępowaniu. Należy zauważyć, że pokrzywdzony czynem popełnionym przez skazanego nie został zaliczony do grona dysponentów postępowania wykonawczego – ustawodawca w art. 2 k.k.w. zamieścił zamknięty katalog organów postępowania wykonawczego. Powyższe prowadzi do wniosku, że pokrzywdzony zajmuje pozycję, którą opisowo można określić jako bycie „uczestnikiem postępowania wykonawczego”. Zgodnie z art. 22 § 1 k.k.w. pokrzywdzony („inna osoba”) zostanie zawiadomiony przez sąd penitencjarny o posiedzeniu, którego przedmiotem będzie porozumienie pomiędzy nim a skazanym. Należy jednakże wskazać, że wobec braku uczestnictwa pokrzywdzonego w posiedzeniu sądu, o którym pokrzywdzony jest zawiadamiany (a nie wzywany do stawienia), nie stanowi przeszkody do przeprowadzenia posiedzenia sądu penitencjarnego (art. 22 § 1a k.k.w.). Osiągnięcie porozumienia skazanego z pokrzywdzonym w zakresie naprawienia szkody wyrządzonej pokrzywdzonemu będzie zatem niemożliwe z powodu niestawienia pokrzywdzonego na

§ 1 k.k. Tak wyrok SA w Katowicach z 21 grudnia 2000 r., sygn. II AKa 338/00, „Prokuratura i Prawo” 2001, z. 10 – wkładka. Egzekucja toczy się według przepisów Kodeksu postępowania cywilnego (art. 196 k.k.w.).

posiedzeniu sądu penitencjarnego, w przypadku gdy został on prawidłowo zawiadomiony przez sąd. Pokrzywdzony czynem zabronionym winien zatem przejawiać aktywność w naprawieniu szkody wyrządzonej tym czynem przez skazanego w toku postępowania wykonawczego, prowadząc negocjacje ze skazanym i zawierając z nim ugodę. Uгода skazanego z pokrzywdzonym, zawarta przed sądem penitencjarnym, jest tytułem wykonawczym i może stanowić podstawę prowadzenia postępowania egzekucyjnego z majątku skazanego, zarówno w toku odbywania przez skazanego kary, jak i po opuszczeniu zakładu karnego.

Summary

Dariusz Michta, Andrzej Szczepański

MEDIATION IN EXECUTIVE PROCEEDINGS

Pursuant to Art. 162 § 1 phrase 1 of the Executive Penal Code, penitentiary court – while settling the case of conditional early release – takes into account an agreement concluded in mediation. It is one of the most controversial regulations of the executive proceeding. In reference books it is stated that the basic aim of the regulation is to provide the injured party sense of safety and to fulfil their expectations in this matter. It is emphasized that mediation can be regarded as a preparation of a prisoner to live in freedom.

KEY WORDS: mediation, penitentiary proceeding, injured party, sentenced person

POJĘCIA KLUCZOWE: mediacja, postępowanie penitencjarne, pokrzywdzony, skazany